

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Львівський національний університет імені Івана Франка**  
**Факультет педагогічної освіти**  
**Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи**

**Затверджено**  
На засіданні кафедри  
спеціальної освіти та соціальної роботи  
факультету педагогічної освіти  
Львівського національного університету імені Івана Франка  
(протокол № 1 від 30.08.2021 р.)

Завідувач кафедри  проф. К.О. Островська

**Силабус з навчальної дисципліни «Психологія загальна вікова та соціальна»,**  
**що викладається в межах ОПП Соціальна педагогіка першого (бакалаврського) рівня**  
**вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 231 Соціальна робота**

<b>Назва дисципліни</b>	Психологія загальна вікова та соціальна
<b>Адреса викладання дисципліни</b>	Львівський національний університет імені Івана Франка Вулиця Туган-Барановського, 7
<b>Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна</b>	Факультет педагогічної освіти Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
<b>Галузь знань, шифр та назва спеціальності</b>	23 «Соціальна робота», 231 «Соціальна робота»
<b>Викладачі дисципліни</b>	Сулятицький Іван Васильович доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи, кандидат психологічних наук, доцент
<b>Контактна інформація викладачів</b>	Електронна адреса: <a href="mailto:ivan.sulyatytsky@lnu.edu.ua">ivan.sulyatytsky@lnu.edu.ua</a>
<b>Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються</b>	Понеділок 13.00 – 15.00 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
<b>Сторінка курсу</b>	<a href="https://pedagogy.lnu.edu.ua/academics/master">https://pedagogy.lnu.edu.ua/academics/master</a>
<b>Інформація про дисципліну</b>	Дисципліна «Психологія загальна вікова та соціальна» є нормативною навчальною дисципліною з спеціальності «Соціальна робота» за освітньою програмою «Соціальна педагогіка», яка викладається у 1 семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
<b>Коротка анотація дисципліни</b>	Навчальна дисципліна «Психологія загальна вікова та соціальна» як базова дисципліна в циклі професійної та практичної підготовки ставить за мету закласти у майбутніх фахівців з соціальної роботи знання психологічної структури людини, її характерологічних складових, пізнавальних, індивідуально-типологічних рис і ознак, поведінкових установок і механізмів самоздійснення особистості в сучасному глобалізованому суспільному житті. Вона формує уявлення про предмет, методи та завдання психології, про її основні категорії, про місце серед інших гуманітарних наук; знайомство з основними закономірностями формування, функціонування та розвитку психіки сучасної людини, формування у студентів уміння

	<p>аналізувати факти дитячого розвитку; розрізняти стратегії, методи й методики дослідження становлення та розвитку особистості, колективів і людських спільнот, розрізняти вікові періоди, сенситивні фази і нормативні вікові кризи, психологічне новоутворення на кожному етапі вікового розвитку, психологію соціальних явищ, класів, організацій та тонкощі соціумних комунікацій.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни передбачає також вироблення у слухачів вмінь первинного діагнозу психологічних особливостей особистості дитини чи дорослої особи з метою подальшого вироблення відповідного алгоритму розвитку і взаємодії. Прикладна частина курсу направлена на засвоєння знань умінь і навичок майбутніх фахівців послуговуватись основними теоріями, концепціями і науковими школами для надання особистісно-орієнтованої допомоги потребуючим в різних обставинах життєвого повсякдення, компетентного вибору методичних прийомів та інструментів, які потрібні для соціальної роботи як професійної діяльності.</p>
<p><b>Мета та цілі дисципліни</b></p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Психологія загальна вікова та соціальна» є формування у студентів фахових розумінь і компетентностей щодо аналізу психологічної динаміки особи чи групи в найтипівіших та індивідуалізованих ситуаціях, ролі когнітивних, типологічних та емоційно-чуттєвих патернів на кожному етапі вікової зрілості, механізмів інтеріоризації людського досвіду, його збагачення і реалізації, розуміння феноменів соціально-психологічних явищ; вироблення систему знань про соціальну психологію як суспільне явище і як науку, що вивчає закономірності взаємозв'язку соціального і психологічного в різних площинах людської реальності.</p>
<p><b>Література для вивчення дисципліни</b></p>	<p style="text-align: center;"><b><u>Базова</u></b> <b>Психологія загальна</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Варій М. Й. Загальна психологія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</li> <li>2. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.</li> <li>3. Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005.</li> <li>4. Загальна психологія. Пізнавальні процеси: методичні рекомендації до проведення практичних і лабораторних занять / Н.С. Коструба. – Луцьк, 2021. – 64 с.</li> <li>5. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-ге вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.</li> <li>6. Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.</li> <li>7. Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.: Педагогика-Пресс, 1997.</li> <li>8. Психология. Словарь / Под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. 2-е изд. – М.: Политиздат, 1990.</li> <li>9. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982.</li> <li>10. Словарь практического психолога / Сост. С. Ю. Голован. – Минск: Харвест, 1997.</li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Психологія вікова</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.</li> </ol>

2. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
3. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития. 9-е изд. – СПб.: Питер, 2004.
4. Максименко С. Д. Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.
5. Стюарт-Гамильтон Я. Психология старения. 3-е изд. – СПб., 2002.
6. Хухлаева О. В. Психология развития: молодость, зрелость, старость. 3-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.
7. Лисенко Л. М. Вікова психологія : метод. рек. з навч. дисципліни для здобувачів вищ. освіти першого (бакалавр.) рівня зі спец. 053 Психологія / Л. М. Лисенко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2020. – 112 с.

#### **Соціальна психологія**

8. Андреева Г.М. Соціальна психологія. Навч. Посібник. - М.: Аспект-Пресс, 2008. – 507 с.
9. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 301 с.
10. Кричевский Р.Л. Психология малой группы: теоретический и прикладный аспекты. – М.: Аспект-Пресс, 2012. – 485 с.
11. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. - 649 с.
12. Соціальна психологія: навчально-методичні матеріали до проведення лабораторних робіт / укладач Тетяна Володимирівна Федотова. Луцьк : ПП Іванюк В.П. 2021. 60 с.
13. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

#### **Допоміжна**

#### **Психологія загальна**

1. Максименко С.Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці. – К.: Наукова думка, 1999.
2. Марков Г.Н. Справочник по конфликтологии, общению и менеджменту. – СПб.: «Альфа», 2000. – 174 с.
3. Общая психология / Под. ред. А.В. Петровського. – М.: Прасвещение, 1986.
4. Опитувальники визначення психологічних якостей особистості. Методичний посібник // Упор. Лозинський О.М., Гавриш З.С., Карпенко Н.А., Христюк О.Л. – Львів: ВЦ Львівського державного університету внутрішніх справ, 2006. – 58 с.
5. Партико Т. Б. Кредитно-модульний курс „Загальна психологія”. Методичні рекомендації для студентів I курсу спеціальності „Психологія ” (денна форма навчання). – Львів, ЛНУ, 2007. – 35

6. Партико Т. Б. Курс загальної психології. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002.
7. Партико Т. Б. Методичні матеріали для вивчення курсу “Загальна психологія” (розділ “Вступ”). Для студентів I курсу напряму підготовки “Психологія” (заочна форма навчання). – Львів, ЛНУ, 2008. – 30с.
8. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. – Самара: «Бахрах», 2002.
9. Психологія: Підручник / Ю.Л. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 1999.
10. Психологія / Під. ред. Г.С. Костюка. – К.: Радянська школа, 1986.
11. Савчин М.В. Загальна психологія. Навч. посіб. У 2 ч. – Дрогобич, В-ча фірма «Відродження», 1998.
12. Фрейд З. Психология бессознательного. – М.: Прогрессе, 1990.
13. Фром З. Душа человека. – М.: Республика, 1992.
14. Хрестоматия по ощущению и восприятию / Под ред. Ю.П. Гиппенрейтер и др. – М.: Изд-во МГУ, 1975.
15. Юнг К.Г. Проблемы души нашего времени. – М., 1993.

#### **Психологія вікова та соціальна**

1. Выготский Л.С. Собрание сочинений. Т. 1. М., 1983.
2. Гуткина Н.И. Психологическая готовность к школе. М., 1996.
3. Давыдов В.В. Проблемы развивающего обучения. М., 1986.
4. Мухина В. С. Возрастная психология: феноменология развития, детство, отрочество – 9-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 456 с.
5. Партико Т. Б. Методичні матеріали для вивчення курсу “Вікова психологія”. Для студентів III курсу напряму підготовки “Психологія” (денна форма навчання). – Львів, ЛНУ, 2008. – 46 с.
6. Партико Т. Б. Програма лекційних та практичних занять з дисципліни „Вікова психологія”. Для студентів спеціальності „Психологія” заочної форми навчання. – Львів, ЛНУ, 2004. – 23 с.
7. Соціально-психологічні опитувальники. Методичний посібник // Упор. Лозинський О.М., Басюк Л.Б., Гавриш З.С., Карпенко Н.А., Ортинська Р.Р., Христюк О.Л. – Львів: ВЦ Львівського державного університету внутрішніх справ, 2006. – 26 с.

#### **Інформаційні ресурси**

<http://www.twirpx.com/file/200154/> <http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/>

<http://www.reflist.ru/predmet/20-32-0-1.shtml>

<http://westudents.com.ua/knigi/491-vkova-psihologiya-savchin-mv-.html>

<http://www.twirpx.com/file/257937/>

<p><b>Обсяг курсу</b></p>	<p><u>Денна форма навчання:</u>  <b>96</b> години аудиторних занять.  З них <b>48</b> години - лекцій, <b>48</b> години - практичних занять та <b>84</b> годин самостійної роботи</p> <p><u>Заочна форма навчання:</u>  <b>32</b> години аудиторних занять.  З них <b>12</b> годин лекцій, <b>20</b> годин практичних занять та <b>148</b> годин самостійної роботи</p>
<p><b>Очікувані результати навчання</b></p>	<p><b><i>Інтегральна компетентність:</i></b>  Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><b><i>Загальні компетентності</i></b></p> <p><b>ЗК2.</b> Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p><b>ЗК4.</b> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p><b>ЗК6.</b> Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p><b>ЗК9.</b> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p><b>ЗК10.</b> Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><b>ЗК11.</b> Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p><b>ЗК12.</b> Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p><b>ЗК14.</b> Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p><b>ЗК15.</b> Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p><b><i>Фахові компетентності спеціальності</i></b></p> <p><b>ФК1.</b> Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).</p> <p><b>ФК4.</b> Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.</p> <p><b>ФК8.</b> Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і</p>

	<p>лабораторних умовах.</p> <p><b>ФК9.</b> Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.</p> <p><b>ФК11.</b> Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p><b>ФК15.</b> Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p><i><b>Програмні результати навчання</b></i></p> <p><b>ПРН9.</b> Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.</p> <p><b>ПРН10.</b> Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.</p> <p><b>ПРН13.</b> Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.</p> <p><b>ПРН14.</b> Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.</p> <p><b>ПРН15.</b> Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.</p> <p><b>ПРН17.</b> Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.</p> <p><b>ПРН21.</b> Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.</p> <p><b>ПРН23.</b> Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.</p>
<b>Ключові слова</b>	<p>Психічні процеси, психічні властивості, психічні стани, особистість, індивід. Індивідуальність, психоаналіз, гештальтизм, гуманістична психологія, проєктивні методика, валідність, лонгітюдний зріз, біхевіоризм, катарсис, сублимація, психотип, інтроверсія, екстраверсія, ретикулярна формація, мозолисте тіло, ембідекстрія, асиметрія півкуль головного мозку, сенсорика. Інтуїція, раціональне та ірраціональне, діяльність, мотив, спрямованість, самооцінка, рівень домагань, інтеріоризація, екстеріоризація, архетип, колективне несвідоме, комплекс неповноцінності, психологічний захист, когнітивна сфера, піраміда потреб, акцентуація характеру, ситуативна тривожність. Вік. Кризи психічного розвитку, сенситивні періоди, соціальна ситуація розвитку, новоутворення, зона найближчого розвитку, шпиталізм, провідна діяльність, поняття «я-сам», пубертанність, акмеологія.. соціометрія, психологічна сумісність деприваційні стани, референтна група, конформізм.</p>
<b>Формат курсу</b>	Очний /заочний

	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем																										
<b>Теми</b>	<b>ДОДАТОК (схема курсу)</b>																										
<b>Підсумковий контроль, форма</b>	Іспит																										
<b>Пререквізити</b>																											
<b>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</b>	Викладання навчальної дисципліни «Психологія загальна вікова та соціальна» здійснюється у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи, виконання індивідуального завдання. практико-спрямованих завдань, методів активного навчання, проблемно-орієнтованого навчання, проектного навчання																										
<b>Необхідне обладнання</b>	Комп'ютер, проектор, мультимедійні презентації до лекцій, відеоматеріали, електронні ресурси Інтернет мережі.																										
<b>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</b>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:  Робота на 24 практичних заняттях: 50 балів  Екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50  Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p>Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS</p> <table border="1" data-bbox="430 940 1688 1268"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Оцінка в балах</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th rowspan="2">Визначення</th> <th colspan="2">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку</th> <th>Залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>Відмінно</td> <td>Відмінно</td> <td rowspan="5">Зараховано</td> </tr> <tr> <td>81-89</td> <td>B</td> <td>Дуже добре</td> <td rowspan="2">Добре</td> </tr> <tr> <td>71-80</td> <td>C</td> <td>Добре</td> </tr> <tr> <td>61-70</td> <td>D</td> <td>Задовільно</td> <td rowspan="2">Задовільно</td> </tr> <tr> <td>51-60</td> <td>E</td> <td>Достатньо</td> </tr> </tbody> </table> <p>Знання студента оцінюються за чотирибальною системою: "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".  Оцінка "відмінно" ставиться студенту в такому випадку:</p>	Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік	90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано	81-89	B	Дуже добре	Добре	71-80	C	Добре	61-70	D	Задовільно	Задовільно	51-60	E	Достатньо
Оцінка в балах	Оцінка ECTS				Визначення	За національною шкалою																					
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік																								
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано																							
81-89	B	Дуже добре	Добре																								
71-80	C	Добре																									
61-70	D	Задовільно	Задовільно																								
51-60	E	Достатньо																									



дана повна правильна і ґрунтовна відповідь на поставлене теоретичне питання; наведені всі необхідні методологічні, за необхідності графічні матеріали, які розкривають суть поставленого питання; проведено ґрунтовний аналіз проблеми та зроблені висновки в напрямі її вирішення.

Оцінка "добре" ставиться студенту в такому випадку:

правильно і з достатньою повнотою викладено суть поставленого питання; приведені аргументи викладають суть поставленого питання в цілому; вирішує поставлену задачу в повному обсязі; допущено несуттєві неточності у висвітленні поставлених питань.

Оцінка "задовільно" ставиться студенту в такому випадку:

за загальні знання і розуміння основного матеріалу як теоретичної, так і практичної частини завдання;

у відповідях немає чіткості, логіки і послідовності викладення матеріалу;

не повністю висвітлено суть питання; зокрема, не вистачає необхідних аргументів, які розкривають суть поставлених питань.

#### ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Модульний контроль	Максимальна оцінка в балах					Підсумкова оцінка (ПК+КЗ)
	Поточний контроль (ПК)				Конт рольний захід (КЗ)	
	Практичні заняття (семінарські)	Індивідуальний проект	Разом балів (ПК)	Конт рольний захід (КЗ)		
	Аудиторна робота	Контрольна робота				
1 семестр всього, у тому числі	40	-	10	50	50	100

Оцінювання практичних занять. Студенти опрацьовують дидактичний матеріал, вітчизняну та зарубіжну літературу і готують презентацію психологічного портрету особи чи групи дорослих чи дітей та виступають з цією презентацією на

практичному занятті. Оцінюється якість підготовленої презентації (6 балів) та виступу (4 бали), де враховуються такі компоненти: актуальність теми, постановка проблеми, пропонувані варіанти вирішення та переваги і недоліки запропонованого методу, чіткість висновків, перспективи подальших досліджень в напрямі вдосконалення запропонованого методу. Студенти повинні взяти активну участь в обговоренні хоча б однієї презентації колег, за що можна отримати 10 балів.

Здобувачі освіти за бажанням можуть взяти участь в індивідуальному проекті – участі в проведенні емпіричного вивчення, яке проводить досвідчений фахівець. За участь у процедурах обробки даних та елементів інтерпретації студент може отримати 10 балів.

Таким чином, максимально за практичні роботи упродовж семестру можна отримати 50 балів.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

**Питання до  
екзамену.**

1. Що є предметом сучасної психології?
2. Особливості предмету вікової психології
3. Розвиток психології, як самостійної науки.
4. Опишіть галузі психології як науки
5. Опишіть методи психології. Особливості методів вікової психології.
6. Мозок і психіка. Фізіологічні основи психіки
7. Виникнення вітчизняної психології
8. Властивості та види відчуттів і сприймань.
9. Чутливість, поріг відчуття.
10. Спостереження і експеримент, спільне і відмінне між методами психології.
11. Інтерв'ю, бесіда, опитувальник як методи психології.
12. Методи впливу на психіку людини.
13. Індивід, індивідуальність, особистість.
14. Сутність особистості та її психологічна структура.
15. Теорії особистості.
16. Теорія особистості З.Фрейда, структура особистості за З.Фрейдом.
17. Пояснення особистості К.Г.Юнгом і А.Адлером.
18. Види діяльності, їхня характеристика.
19. У чому полягає інтеріоризація-екстеріоризація?
20. Що становить собою свідомість?
21. Яка структура самосвідомості людини?
22. У чому виявляється самооцінка особистості?
23. Що таке рефлексія?
24. У чому виявляються загальні закономірності відчуттів?
25. Що таке психічний пізнавальний процес сприйняття?
26. Розкрийте структуру пам'яті.
27. Охарактеризуйте види мислення.
28. Які форми вияву уваги?
29. Що є фізіологічним підґрунтям уваги?
30. Класифікація відчуттів.
31. Класифікація сприймання.

32. Охарактеризуйте методи психології.
33. Процеси пам'яті, їх характеристика.
34. Психологічна структура діяльності та її характеристика.
35. Розкрийте операції мислення.
36. Які людські потреби є «базовими» у теорії мотивації А.Маслоу?
37. Дайте визначення поняття перцепція?
38. Що таке апперцепція?
39. Охарактеризуйте поняття ілюзії
40. Назвіть властивості установки.
41. У чому відмінність почуттів та емоцій?
42. Охарактеризуйте асоціативну, фізіологічну теорії пам'яті. Які є види асоціацій?
43. Що означає поняття витіснення у теорії З.Фрейда?
44. Позитивні й негативні боки кожного типу темпераменту.
45. Акцентуовані типи характерів.
46. Екстраверсія та інтроверсія як риси характеру.
47. Прагнення до успіху та уникнення невдачі.
48. Психологічні основи девіантної поведінки.
49. Поняття депривації, форми психічної депривації. Види депривації.
50. Різновиди психологічного захисту.
51. Структура групи.
52. Проблема групової згуртованості і груповий конфлікт.
53. Психологічні механізми упередження та розкриття злочинних дій групи.
54. Що таке рефреймінг, криптолалія та дезінформація? Який їх вплив на мислення людини?
55. Назвіть функції волі. Опишіть структуру вольової дії.
56. Назвіть типи темпераменту.
57. Які характеристики нервової системи, згідно І.Павлова, має холеричний та флегматичний темперамент?
58. Дайте визначення поняття характер.
59. Які риси входять до структури характеру людини?
60. Назвіть у чому виявляються переконання людини як риса її характеру?
61. Дайте визначення понять мотив та мотивація.
62. Охарактеризуйте природу мотивацій в «індивідуальній психології» А.Адлера, К.Хорні, Е.Фромма.
63. Охарактеризуйте тлумачення мотивацій в теорії А.Бандури.

64. Що таке рівень домагань особистості?
65. Яке значення понять фрустрація та депривація у мотиваційних теоріях?
66. Охарактеризуйте поняття конформізм.
67. Охарактеризуйте рівні розвитку соціальної групи?
68. Характеристика різних емоцій.
69. Почуття” впевненості-непевності (сумніву). Емоційні стани.
70. Поясніть явища стресу.
71. Поняття про здібності та їхню природу.
72. Види здібностей:
73. Особливості особистості обдарованої людини.
74. Організація навчання та виховання обдарованої молоді:
75. Сучасні технології навчання обдарованих;
76. Підходи до визначення етапів розвитку психології.
77. Сутність структуралізму, функціоналізму і гештальтпсихології як напрямів психологічної науки.
78. Роль і місце психоаналізу в психологічній науці..
80. Поняття віку та характеристика його у психології
81. Проблема вікової періодизації психічного та особистісного розвитку дитини
82. Поняття “життєвої кризи”. Вікові кризи та їх роль у житті особистості.
83. Характеристика основних криз дитинства і їх специфіка.
84. Кризи дорослого віку, їх особливості.
85. Психологія підлітка. Особливості криз у підлітковому віці.
86. Критерії вікової періодизації.
87. Психологічний зміст кризи 3 і 7 років. Її місце в психічному розвитку дітей.
88. Соціальна ситуація розвитку та проблема провідної діяльності.
89. Новоутворення юнацького віку та розвиток особистості.
90. Характеристика пізнавальної сфери в юнацькому віці.
91. Вікові особливості дітей 4-5 років
92. Проблеми юнацького віку. Значення раннього юнацтва в загальній історії розвитку людини
93. Психологія людини в період пізньої дорослості (старості)
94. Молодість як соціально-історична категорія. Межі віку
95. Дорослість і зрілість: зміст понять

	<ul style="list-style-type: none"> <li>96. Психологія зрілості</li> <li>97. Соціальна ситуація розвитку в зрілості</li> <li>98. Соціальна психологія як наука</li> <li>99. Види масових соціально-психологічних явищ</li> <li>100. Міжособистісна взаємодія</li> <li>101. Методика діагностики міжособистісних відносин за Т. Лірі</li> <li>102. Специфіка входження особистості у систему соціальних взаємодій. Техніка, алгоритм входження</li> <li>103. Структура і прояви міжособистісних відносин.</li> <li>104. Сфери застосування прикладної соціальної психології.</li> </ul>
<b>Опитування</b>	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

**ДОДАТОК**  
**Схема курсу**

<b>Ти ж.</b>	<b>Тема, план, короткі тези</b>	<b>Форма діяльності (заняття)* *лекція, дискусія, групова робота)</b>	<b>Література.*** Ресурси в інтернеті</b>	<b>Завдання, год</b>	<b>Термін виконання</b>
1	<b>Тема 1. Психологія на сучасному етапі її розвитку</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (2 год)	1. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004. 2. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004. 3. Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.: Педагогика-Пресс, 1997. 4. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982	Психологія як наука. 1. Психологія в системі сучасних наук. 2. Галузі сучасної психології та їх класифікація. Завдання психології. 3. Основні тенденції розвитку сучасної психології. 4. Практичне значення психології.	Згідно розкладу
2	<b>Тема 2. Школи, теорії, напрямки, концепції психологічних наук</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	1. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004. 2. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.	1. Класичний психоаналіз. 2. Теорія біхевіоризму. 3. Гештальтпсихологія. 4. Індивідуальна психологія. Когнітивна психологія. 5. Гуманістична психологія К. Роджерса та А. Маслоу	Наступне /практичне заняття

			<p>3. Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.: Педагогика-Пресс, 1997.</p> <p>4. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982</p>		
3	<b>Тема 3. Методи психології, особливості методів і методик вікової і педагогічної психології.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.</p> <p>2. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.</p> <p>3. Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.: Педагогика-Пресс, 1997.</p> <p>4. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982</p>	Особливості методів психології	Наступне /практичне заняття
4	<b>Тема 4 Природа та сутність психіки. Мозок і психіка. Фізіологічні основи психіки.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.</p> <p>2. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.</p>	1. Структура і функціонування центральної нервової системи.. 2. Функціональна локалізація або локалізація психічних функцій у корі. Потилична, тім'яна і скронева області головного мозку.	Наступне /практичне заняття



			<p>3.Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.: Педагогика-Пресс, 1997.</p> <p>4.Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982</p>	<p>3.Домінанта як синтезуюча діяльність кори головного мозку. Динамічний стереотип.</p> <p>4.Етапи розвитку психіки в онтогенезі. Сензитивні періоди та їх об'єднання у стадії. Теорія рекапітуляції</p>	
5	<b>Тема 5. Пізнавальні психічні процеси: відчуття, сприймання.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (2год)	<p>1.Загальна психологія / За ред. С.Д. Максименка. 2-ге вид.–Вінниця: Нова Книга, 2004.</p> <p>2.М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.</p> <p>3.Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд.–М.: Педагогика -Пресс, 1997.</p> <p>4.Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982</p> <p>5.Загальна психологія. Пізнавальні процеси: методичні рекомендації до проведення практичних і</p>	<p>1.Відчуття як психічний процес.Види відчуттів.</p> <p>2.Цілісне відображення предметів і явищ.</p> <p>3.Прийоми і методи вивчення відчуттів і сприймань.</p>	Наступне /практичне заняття

			лабораторних занять / Н.С. Коструба. – Луцьк, 2021. – 64 с.		
6	<b>Тема 6.Пам'ять, увага.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (4 год), самостійна робота (2 год)	1.Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004. 2.М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004. 3.Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.: Педагогика-Пресс, 1997. 4.Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982	Зв'язок пам'яті та уваги 1.Функції пам'яті як психічного процесу. 2. Роль уваги в житті людини. 3.Коректурна проба та інші методики на пам'ять та увагу.	Наступне /практичне заняття
7	<b>Тема 7.Психологія мислення та уваги.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	1.Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004. 2.М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004. 3.Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.:	1.Абстрактні форми відображення дійсності. 2. Визначення рівня мислинневих операцій. 3.Приклади мрій і фантазій	Наступне /практичне заняття

			Педагогика-Пресс, 1997. 4.Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982		
8	<b>Тема 8. Поняття про особистість. Підходи (теорії) до вивчення особистості.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	1. Москалець В.П. Психологія особистості.навч.посібник.-К.: «Центр учб.літ-и». 2013.-416с Варій М. Й. Загальна психологія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007. 2.Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004. 3.Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005. 4.М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004. 5.Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.	Структурно-функціональні блоки особистості. 1.Диференціація понять:тособистість, людина, індивід, індивідуальність. 2.Структура особистості. 3.Персоналізована особистість, харизма особи.Пасіонарні особистості.	Наступне /практичне заняття

9	<b>Тема 9.Індивідуально-типологічні особливості людини: темперамент</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (2 год)	1. Москалець В.П. Психологія особистості.навч.посібник.-К.: «Центр учб.літ-и». 2013.-416с Варій М. Й. Загальна психологія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007.  2.Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.  3.Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005.  4.М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.  5.Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008	1. Типи темпераменту. 2. Прийоми вивчення індивідуально-типологічних рис особи	Наступне семінарське/практичне заняття
---	---	---	---	--	--

10	<b>Тема 10.Характер та здібності людини</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (2 год)	<p>1. Москалець В.П. Психологія особистості.навч.посібник.-К.: «Центр учб.літ-и». 2013.-416с</p> <p>2.Варій М. Й. Загальна психологія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>3.Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.</p> <p>4.Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005.</p> <p>5.М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.</p> <p>6.Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008</p>	1. Зв'язок характеру і темпераменту у людини. 2. Акцентуації характеру.3.Алгоритми визначення сумісності та взаємодоповнюваності між особами.	Наступне семінарське/практичне заняття
----	---	---	---	---	--

11	<b>Тема 11. Психологія діяльності та спілкування.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1. Варій М. Й. Загальна психологія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>2. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.</p> <p>3. Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.</p> <p>4. Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. 2-е изд. – М.: Педагогика-Пресс, 1997.</p> <p>5. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982.</p> <p>6. Словарь практического психолога / Сост. С. Ю. Голован. – Минск: Харвест, 1997.</p>	<p>1. Поняття діяльності і спілкування. 2. Потреба. Мотив. Ціль. Дія у структурі діяльності. 3. Спілкування як форма співжиття між людьми. Функції та стилі спілкування.. Бар'єри у спілкуванні та прийоми їх подолання.</p>	Наступне семінарське/практичне заняття
----	---	---	--	--	--

12	<b>Тема 12.Емоційно-вольові процеси і стани.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1. Москалець В.П. Психологія особистості.навч.посібник.-К.: «Центр учб.літ-и». 2013.-416с Варій М. Й. Загальна психологія. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>2.Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. – Вінниця: Нова Книга, 2004.</p> <p>3.Загальна психологія / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К.: Либідь, 2005.</p> <p>4.М'ясоїд П. А. Загальна психологія. – 3-те вид., випр. – К.: Вища школа, 2004.</p> <p>5.Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008</p>		Наступне семінарське/практичне заняття
----	--	---	--	--	--

13	<b>Тема 13. Підходи до пояснення психічного розвитку. Вікова періодизація</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.</p> <p>2. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>3. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития. 9-е изд. – СПб.: Питер, 2004.</p> <p>4. Максименко С. Д. Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>5. Стюарт-Гамильтон Я. Психология старения. 3-е изд. – СПб., 2002.</p> <p>6. Хухлаева О. В. Психология развития: молодость, зрелость, старость. 3-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.</p> <p>7. Эриксон Э. Идентичность: юность, кризис. М., 1996.</p>	<p>1. Поняття віку та характеристика його у психології. 2. Проблема вікової періодизації психічного та особистісного розвитку дитини. 3. Вікова періодизація психічного розвитку дитини від народження до закінчення школи</p>	Наступне семінарське/практичне заняття
----	---	--	--	--	--



14	<b>Тема 14. Кризи психічного розвитку</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (2 год)	<p>1.Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.</p> <p>2.Поліщук В.М. Криза 7 років : феноменологія. Проблеми. –Суми: - «Університетська книга», 2005. - 118с.</p> <p>3.Максименко С. Д.Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. 5.Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>6.Эриксон Э. Идентичность: юность, кризис. М., 1996.</p>	<p>Значення і наслідки криз розвитку. 1.Криза новонародженого.. Періоди сну. 2.Соціальна поведінка дітей. Дитяча агресія та її причини. Асертивна і просоціальна поведінка. Дитяча гра: її різновиди та способи. Роль гри у психічному розвитку дитини. Інтерналізація соціальних правил і норм поведінки. Моральні судження та Моральний реалізм. Засвоєння гендерних схем.</p> <p>Криза 13 років та її місце в системі вікової періодизації.</p> <p>Соціальна ситуація розвитку. новоутворення</p> <p>4.Методики визначення криз</p>	Наступне семінарське/практичне заняття
15	<b>Тема 15. Особливості перинатального розвитку дитини.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1.Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.</p> <p>2.Поліщук В.М. Криза 7 років : феноменологія. Проблеми. –Суми: - «Університетська книга», 2005. -</p>	<p>Поняття біологічного і соціального в розвитку психіки людини. Генотип і психотип. Етапи пубертатного дозрівання людського індивіда.Психічна рекреація здорового перинатального розвитку</p>	Наступне семінарське/практичне заняття

			<p>118с.</p> <p>3.Максименко С. Д.Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. 5.Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>6.Эриксон Э. Идентичность: юность, кризис. М., 1996.</p> <p>7. Лисенко Л. М. Вікова психологія : метод. рек. з навч. дисципліни для здобувачів вищ. освіти першого (бакалавр.) рівня зі спец. 053 Психологія / Л. М. Лисенко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2020. – 112 с.</p>		
16	<b>Тема 16. Фаза новонародженості. Психологія немовляти.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>2.Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>3. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития. 9-е изд. – СПб.: Питер, 2004.</p> <p>4.Максименко С. Д.Основи генетичної психології. – К.: НПЦ</p>	Особливості психічного розвитку в дитинстві. 1.Психічний розвиток новонародженої дитини. 2.Психічний розвиток дитини першого року життя 3.Психічний розвиток дитини раннього віку .	Наступне семінарське/практичне заняття

			<p>Перспектива, 1998. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>5. Стюарт-Гамільтон Я. Психологія старення. 3-е изд. – СПб., 2002.</p> <p>6. Хухлаєва О. В. Психологія розвитку: молодість, зрілість, старість. 3-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.</p> <p>7. Лисенко Л. М. Вікова психологія : метод. рек. з навч. дисципліни для здобувачів вищ. освіти першого (бакалавр.) рівня зі спец. 053 Психологія / Л. М. Лисенко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2020. – 112 с.</p>		
17	<b>Тема 17. Психологія дошкільника.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>2. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>3. Крайг Г., Бокум Д. Психологія розвитку. 9-е изд. – СПб.: Питер, 2004.</p>	Психічний розвиток дитини від 3 до 7 років 1. Виникнення рефлексії. Метапізнання. Мовленнєвий розвиток. Дислексія. Формування почуттів. Висока емоційність дитини. Емоційна нестійкість. 2. Страх	Наступне семінарське/практичне заняття

			<p>4.Максименко С. Д.Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>5.Стюарт-Гамільтон Я.Психология старения. 3-е изд. – СПб., 2002.</p> <p>6.Хухлаева О. В. Психология развития: молодость, зрелость, старость. 3-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.</p>	<p>та тривоги у пізньому дитинстві. Соціалізація емоційної сфери. Взаємини з ровесниками і соціальна компетентність. Утворення дитячих груп. Конформність.</p>	
18	<b>Тема 18. Психічний розвиток у шкільному віці.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1.Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.</p> <p>2.Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія. – К.: Центр учбової літератури, 2007.</p> <p>3. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития. 9-е изд. – СПб.: Питер, 2004.</p> <p>4.Максименко С. Д. Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. Павелків Р. В.,</p>	<p>1.Особливості психічного розвитку в дитинстві. 2.Соціально-психологічна адаптація дитини до умов шкільного навчання. 3.Діяльність молодшого школяра. Пізнавальні психічні процеси та діяльність школяра. Емоційно-вольові процеси школяра. Особистість школяра</p>	Наступне семінарське/практичне заняття

			<p>Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>5. Стюарт-Гамільтон Я. Психологія старення. 3-е изд. – СПб., 2002.</p> <p>6. Хухлаєва О. В. Психологія розвитку: молодість, зрілість, старість. 3-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.</p> <p>7. Лисенко Л. М. Вікова психологія : метод. рек. з навч. дисципліни для здобувачів вищ. освіти першого (бакалавр.) рівня зі спец. 053 Психологія / Л. М. Лисенко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2020. – 112 с.</p>		
19	<b>Тема 19. Особливості психічного розвитку підлітка.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1. Поліщук В.М. Криза 13 років : феноменологія. Проблеми. – Суми: - «Університетська книга», 2006. - 187с.</p> <p>2. Поліщук В.М. Криза 7 років : феноменологія. Проблеми. – Суми: - «Університетська книга», 2005. -</p>	<p>Формування особистості у підлітковому віці. 1. Криза підлітковості, її симптоми, шляхи подолання.</p> <p>2. Статева ідентичність підлітків.</p> <p>3. Емоційно-вольова сфера підлітків. 4. Взаємини підлітка з</p>	Наступне семінарське/практичне заняття

			<p>118с.</p> <p>3.Максименко С. Д.Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. 5.Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>6. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.</p>	<p>дорослими .Форми взаємодії підлітка з батьками. Стилі батьківського виховання</p>	
20	<b>Тема 20. Психологія юнацького віку.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1.Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія. 2-е вид. – К., Академвидав, 2009.</p> <p>2.Поліщук В.М. Криза 7 років : феноменологія. Проблеми. –Суми: - «Університетська книга», 2005. - 118с.</p> <p>3.Максименко С. Д. Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. 5.Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>6.Эриксон Э. Идентичность: юность, кризис. М.,1996.</p> <p>7.Хухлаева О. В. Психология</p>	<p>Особливості розвитку психіки в юнацькому віці.</p> <p>Криза юнацького віку та формування особистої ідентичності.</p> <p>2.Соціальна ситуація розвитку. Професійне самовизначення.</p> <p>3.Розвиток емоційно – вольової сфери в юнацькому віці. Формування особистості юнака.</p> <p>4.Особливості пізнавальної сфери у юнацькому віці.</p> <p>5.Особливості спілкування у</p>	Наступне семінарське/практичне заняття

			розвиття: молодість, зрілість, старість. 3-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.	юнацькому віці.	
21	<b>Тема 21. Психологічні особливості дорослої людини.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1. Стюарт-Гамільтон Я. Психологія старіння. 3-е изд. – СПб., 2002.</p> <p>2. Хухлаєва О. В. Психологія розвитку: молодість, зрілість, старість. 3-е изд. – М.: Издательский центр «Академия», 2006..</p> <p>3. Крайг Г., Бокум Д. Психологія розвитку. 9-е изд. – СПб.: Питер, 2004.</p> <p>4. Максименко С. Д. Основи генетичної психології. – К.: НПЦ Перспектива, 1998. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія. – К.: Академвидав, 2008.</p> <p>7. Лисенко Л. М. Вікова психологія : метод. рек. з навч. дисципліни для здобувачів вищ. освіти першого (бакалавр.) рівня зі спец. 053 Психологія / Л. М. Лисенко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С.</p>	<p>Зміна у психології зрілої людини.</p> <p>1. Психологічні індикатори молодості, дорослості, зрілості. 2. Психологічні феномени старіння. 3. Психологічна геронтологія та її прикладні сторони</p>	Наступне семінарське/практичне заняття

			Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2020. – 112 с.		
22	<b>Тема 22. Соціальна психологія як наука. Психологія групи.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1.Андрєєва Г.М. Соціальна психологія. Навч. Посібник. - М.: Аспект-Пресс, 2008. – 507 с.</p> <p>2.Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 301 с.</p> <p>3.Кричевский Р.Л. Психологія малої групи: теоретичний и прикладний аспекти. – М.: Аспект-Пресс, 2012. – 485 с.</p> <p>4.Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. - 649 с.</p>	Поняття групи. 1.Класифікація груп. Головні характеристики великих соціальних груп. 2.Психологічні характеристики натовпу. 3.Психологічні характеристики етнічних груп. 4.Психологічні особливості українського національного характеру	Наступне семінарське/практичне заняття
23	<b>Тема 23. Масові соціально-психологічні явища</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1.Андрєєва Г.М. Соціальна психологія. Навч. Посібник. - М.: Аспект-Пресс, 2008. – 507 с.</p> <p>2.Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 301 с.</p> <p>3.Кричевский Р.Л. Психологія малої групи: теоретичний и прикладний</p>	Форми масової поведінки, їх психологічні характеристики. 1.Неорганізовані соціальні спільноти як суб'єкти масової поведінки. 2.Натовп як суб'єкт масової поведінки. Паніка як форма масової	Наступне семінарське/практичне заняття



			<p>аспекти. – М.: Аспект-Пресс, 2012. – 485 с.</p> <p>4.Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2010. - 649 с.</p> <p>5. Соціальна психологія: навчально-методичні матеріали до проведення лабораторних робіт / укладач Тетяна Володимирівна Федотова. Луцьк : ПП Іванюк В.П. 2021. 60 с.</p>	<p>поведінки. Паніка. Запобігання і ліквідація паніки. Психологічні особливості поведінки людей в умовах паніки. 3.Чутки як соціально-психологічний феномен. Класифікація чуток. Види чуток та їх психологічні особливості. Соціально-психологічні фактори розповсюдження чуток</p>	
24	<b>Тема 24. Соціально - психологічні фактори адаптації людини до нових умов.</b>	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), самостійна робота (4 год)	<p>1.Андрєєва Г.М. Соціальна психологія. Навч. Посібник. - М.: Аспект-Пресс, 2008. – 507 с.</p> <p>2.Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 2008. – 301 с.</p> <p>3.Кричевский Р.Л. Психологія малої групи: теоретичний и прикладний аспекти. – М.: Аспект-Пресс, 2012. – 485 с.</p> <p>4.Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. –</p>	<p>Алгоритми адаптації людини до нових умов. 1.Психологічні сторони соціальної адаптації. Вимоги соціуму до входження особистості. Конформізм і нонконформізм. 2.Перешкоди адаптації. Психологічні механізми сумісності.</p>	Наступне семінарське/практичне заняття

			<p>К.: Академвидав, 2010. - 649 с.</p> <p>5. Соціальна психологія: навчально-методичні матеріали до проведення лабораторних робіт / укладач Тетяна Володимирівна Федотова. Луцьк : ПП Іванюк</p> <p>В.П. 2021. 60 с.</p>		
--	--	--	--	--	--